

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 659
Tarih : 18.01.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

29 Haziran 1925 günü Diyarbakır Dağkapı Meydanında İdam edilen Şeyh Said Efendi ve 46 arkadaşı ile Bediüzzaman Said Nursi, Seyid Rıza, Şemdinanlı Seyid Abdulkadir ve oğlu Seyid Muhammed, Dr. Fuat ve Erbilli Şeyh Esad Efendi'nin mezar yerleri bugüne kadar ailelerine teslim edilmemiştir. Bu konuda Başbakanlık, Genelkurmay Başkanlığı ve Milli İstihbarat Teşkilatı arşivlerinin incelenmesi ile ilgili olarak Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105 'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Altan TAN
Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Şeyh Said İsyanı olarak adlandırılan 1925 olaylarının ardından Şeyh Said Efendi ve 46 arkadaşı beraber Diyarbakır Dağkapı Meydanında idam edilmişlerdir. Şeyh Said Efendi ve arkadaşlarının (Melekanlı Şeyh Abdullah, Vartolu Halid Beg'in oğlu Kamil Beg, Palulu Şeyh Şerif, Fakih Hasan Fehmi, Çapakçur Müftüsü Şeyh İbrahim, Hanili Salih Beg ve diğerleri) mezarlarının nerede oldukları hala bilinmemektedir. Hatta Şeyh Said Efendi'nin kişisel eşyaları dahi ailesine teslim edilmemiştir.

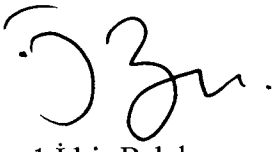
Şeyh Said Olayı hakkında İstiklal Mahkemeleri tutanakları açık olmadığı için bilgiler sınırlı kalmaktadır. Mahkemenin üyelerinden Avni Doğan, bir gencin Türkçe bilmediğini ve kendisini savunamadığından dolayı idam cezası verdiklerini daha sonra Dünya Gazetesi'ne verdiği mülakatında açıklamaktadır. Dönemin İstiklal Mahkemesi Savcısı Ahmet Süreyya 25 Temmuz 1957'de Dünya gazetesine verdiği mülakatta vasiyetinin, kişisel eşyalarının ve bir miktar parasını kendisine teslim ettiğini, kendisinin de İçişleri Bakanlığına ilettiğini yazmıştır. Fakat ne emniyet kayıtlarında ne de Jandarma'nın arşivinde Şeyh Said'in kişisel eşyalarına ait bir belgenin olmadığı, mirasçılara yetkililer tarafından 2009'da belirtilmiştir.

Bediüzzaman Said Nursi de 23 Mart 1960'da Şanlıurfa'da vefat etmiştir. Urfa'daki Halil-ur Rahman Dergâhı'na defnedilmiş, ancak 12 Temmuz 1960'da 27 Mayıs Darbesi hükümetinin emriyle mezarı yıktırılmış ve açıklanmayan bir yere nakledilmiştir. Bugün sevenleri mezarının nerede olduğunu bilmemektedirler.

Seyid Rıza Elazığ merkezinde bulunan Buğday Meydanı'nda idam edilmiştir. Kendisiyle birlikte idam kararı verilen kişi sayısı 7'dir ve 15 Kasım 1937 günü idamlar infaz edilmiştir. Rivayetlere göre naaşı Harput Yolu'ndaki eski bir Ermeni Mezarlığı'na veya şu anda Elazığ içinde bulunan 1800 Evler olarak adlandırılan cezaevi yanına gömülmüştür. Ama herhangi bir kesinlik bulunmamakta ve mezarı halen bilinmemektedir.

Şemdinanlı Seyyid Abdulkadir Efendi, Nakşibendî Şeyhi Ubeydullah Nehri'nin oğludur. 1910 yılında Osmanlı Danıştay Başkanlığı yapmıştır. İdam edilenler arasında oğlu Seyyid Muhammed de bulunmaktadır. 27 Mayıs 1925 yılında Şeyh Said Olayında idam edilmişler ve yine mezarlarının yeri bilinmemektedir.

İsmi belirtilen tüm bu kişilerin mezar yerlerinin ailelerine ve sevenlerine verilmemesi hem İslam'a ve Uluslararası sözleşmelere hem de vicdani tüm değerlere aykırıdır. Cenevre Ek 1 Protokolünde 'kayıp ve ölü kişiler' kısmında söz konusu ölen kişilerin ve bu kişilerin kalıntılarına saygı gösterilmesi, bu tür kişiler için ayrılan mezarlık alanlarına saygı gösterilmesi, ölenlerin kalıntılarının ve kişisel eşyalarının yakın akrabalarının isteği üzerine iade edilmesinin kolaylaştırılması gibi kavramlara değinilmektedir. İslam hukukunda ise düşmanınızın cesedine bile gayri insani davranılamaz denilmektedir. Cesedin ortada bırakılamaz ve mutlaka gömülmesi gerektiği söylenmektedir. Ve en önemlisi de karşı tarafın istemesi durumunda iade edilmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

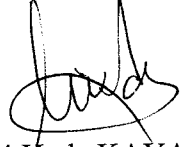
1. İdris Baluken
HDP Diyarbakır Milletvekili

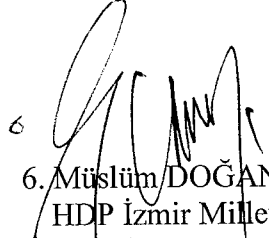
2. Filiz KERESTECİOĞLU
HDP İstanbul Milletvekili

3. Gazi PAYLAN
HDP İstanbul Milletvekili

4. Huda KAYA
HDP İstanbul Milletvekili

6. Müslüm DOĞAN
HDP İzmir Milletvekili

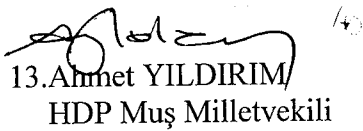
8. Ali ATALAN
HDP Mardin Milletvekili

9. Erol DORA
HDP Mardin Milletvekili

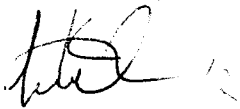
11. Mithat SANCAR
HDP Mardin Milletvekili

13. Ahmet YILDIRIM
HDP Muş Milletvekili

14. Burcu ÇELİK ÖZKAN
HDP Muş Milletvekili

15. Besime KONCA
HDP Siirt Milletvekili

16. Kadri YILDIRIM
HDP Siirt Milletvekili

17.Aycan İRMEZ
HDP Şırnak Milletvekili

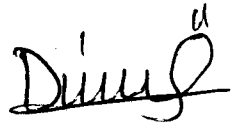
18.Faysal SARIYILDIZ
HDP Şırnak Milletvekili

19.Ferhat ENCU
HDP Şırnak Milletvekili

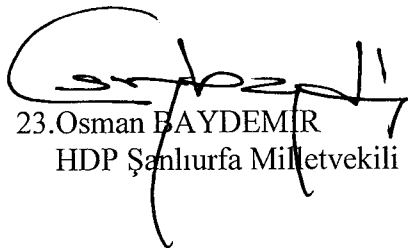
20.Leyla BİRLİK
HDP Şırnak Milletvekili

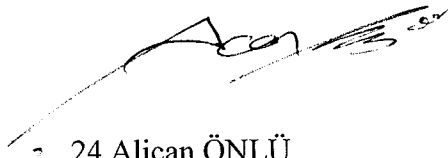
21.Dilek ÖCALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

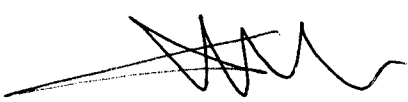
22.İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

23.Osman BAYDEMİR
HDP Şanlıurfa Milletvekili

24.Alican ÖNLÜ
HDP Tunceli Milletvekili

27.Nadir YILDIRIM
HDP Van Milletvekili

28.Tuğba HEZER ÖZTÜRK
HDP Van Milletvekili